

SSPF i Skurups kommun

Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid samverkar för trygga uppväxtvillkor och goda uppväxtmiljöer i Skurup

SAMVERKANSPLAN 2017-2021

**Tillsammans
för
Barn och Unga**

Förhållningssätt gällande barn och ungdomar i Skurups kommun

Syfte

Skurups kommun vill med denna samverkansplan betona sitt stöd till föräldrar och andra vuxna i vår gemensamma strävan att ge våra barn och unga en trygg uppväxt och en god fysisk och psykisk hälsa, samt att motverka våld och droganvändande. Samverkansplanen är också ämnad att ligga till grund för framtagande av kommunala verksamhetsmål.

Mål

Barn och ungdomar som växer upp i Skurups kommun ska genom förebyggande arbete, fostran och information utveckla en god fysisk, psykisk och social hälsa, självkänsla, trygghet och värderingar som gör att de aldrig brukar våld, testar eller använder droger.

Ansvar

Vi vuxna har alla ett ansvar att överallt och alltid vara vaksamma och verksamma mot beteenden som kan leda till våld och droganvändning. Föräldrar har det största ansvaret för sina barns uppfostran och utveckling. Under barnens/ungdomarnas uppväxttid har också personal inom barnomsorg och skola, föreningsledare och andra vuxna ett viktigt kompletterande ansvar att förebygga, observera och ingripa mot våld och droger och tendenser därtill. Vi har alla också ett ansvar att vara goda förebilder för barn och ungdomar.

Förebygga

Det förebyggande arbetet är av hög prioritet. Genom att ge våra barn och ungdomar möjlighet att växa upp i en hälsofrämjande, trygg, stimulerande och harmonisk miljö med positiva aktiviteter och goda förebilder, lägger vi grunden för ett vålds- och drogförebyggande arbete. Vi vuxna har i detta förebyggande arbete också till uppgift att sätta gränser, utifrån lagar, etik och moral och överföra en sådan värdegrund till våra barn och ungdomar, så de väljer att inte bruka våld och droger.

Tidigt ingripande

Våldstendenser visar sig ofta i tidig ålder och droganvändning följs ofta av andra beteenden som skolk, våld och kriminalitet. Det är därför viktigt att vi vuxna tidigt agerar mot alla former av negativa beteenden. Detta kan med fördel ske i samverkan med olika verksamheter och myndigheter.

SSPF

Det strukturerade arbetet med att förhindra användandet av våld och droger bland kommunens unga organiseras genom en kommunal samverkansform SSPF (Skola – Socialtjänst – Polis – Fritid). I detta arbete ingår även att motverka psykisk ohälsa hos målgruppen och verka för en god fysisk hälsa. Målet är att förhindra och minimera ungdomars brottslighet, droganvändning och annat riskbeteende genom gemensamma insatser. SSPF ska också utveckla en samsyn när det gäller barn och ungdomars uppväxtvillkor och gemensamt främja friskfaktorer hos barn och ungdom. Nolltolerans ska gälla från samtliga kommunens vuxna mot att unga använder tobak eller alkohol före 18 års ålder eller någonsin använder dopingmedel eller narkotika.

Långsiktigt hållbart samarbete

Den tydliga organisationen underlättar sammankopplingen mellan myndigheterna och skapar bättre förutsättningar för ett långsiktigt hållbart förebyggande arbete på lokalplanet. Olika former av gränsöverskridande verksamheter är prioriterade. Målet är att skapa bra förutsättningar för samverkan mellan myndigheterna så att barn och ungdom växer upp under trygga förhållanden. För att samarbetet ska fungera väl krävs att varje deltagande kommunal verksamhet har uppdaterade rutiner och handlingsplaner, som är synkroniserade med SSPF arbetets mål och organisation.

SSPF-organisationen

I Skurups kommun är SSPF-modellen utformad genom *en strategigrupp, en styrgrupp och en resursgrupp*. Uppdraget att arbeta med SSPF är knuten till befattning, inte till person, för att säkerställa arbetets kontinuitet och göra verksamheten mindre sårbar för personskiften. Drogförebyggande samordnare deltar på samtliga grupperns möten för att dokumentera och kunna föra tankar och idéer bakom rapporterna vidare mellan grupperna.

Strategigruppens arbetsuppgifter:

Denna grupp har det organisatoriska ansvaret för strategiska frågor, målfrågor och övergripande planer samt ekonomiska frågor genom tilldelning av medel för särskilda verksamheter. Strategigruppen fattar beslut om prioriterade frågor inom ramen för befintliga övergripande planer. De ska ta emot och bereda förslag från styrgruppen samt utvärdera pågående insatser.

Strategigruppen skall träffas två gånger/år enligt en beslutad årscykel.

Sammanställande är förvaltningschefen för Individ- och omsorgsförvaltningen.

Strategigruppen består av:

- kommundirektör
- förvaltningscheferna i de tre förvaltningarna
- säkerhetschef
- polischef område Österlen
- drogförebyggande samordnare

Styrgruppens arbetsuppgifter:

Styrgruppen ska upprätta åtgärdsplaner och ge direktiv till resursgruppen i enlighet med strategigruppens prioriterade områden. De ska dessutom upprätta förslag till strategigruppen på framtida prioriterade insatsområden och följa upp att insatser verkställs i resursgruppen.

Styrgruppen ska träffas två gånger per år enligt årscykeln.

Sammanställande är drogförebyggande samordnaren vid Resurscentrum.

Styrgruppen består av:

- rektor Nils Holgersson gymnasiet
- rektor Mackleanskolan
- rektor Alléskolan
- IFO-chef
- enhetschef myndighetsutövning
- enhetschef Barn och unga IFO
- ansvarig elevhälsan
- verksamhetschef fritidsgårdarna
- hållbarhetssamordnare
- trygghetsutvecklare
- kommunpolis
- drogförebyggande samordnare

Resursgruppens arbetsuppgifter:

Resursgruppen ska planera utförandet av de direktiv som erhållits av styrgruppen.

Resursgruppen ska fördela ansvaret för utförandet på arbetsgrupper och där det är möjligt engagera både övrig kommunpersonal och civilsamhället i det operativa arbetet.

Resursgruppen ska träffas två gånger per år enligt årscykeln.

Sammanställande är drogförebyggande samordnaren vid Resurscentrum.

Resursgruppen består av:

- skolsociologer, skolår 7-9 och gymnasiet
- skolsköterska
- skolvårdar, skolår 7-9 och gymnasiet
- kommunala aktivitetsansvarige
- fältsekreterare
- fritidsledare
- fritidsstrateg
- tillsynsansvarig tobak alkohol
- tillsynsansvarig rökfria miljöer
- områdespoliser
- drogförebyggande samordnare

Evidens

Kommunens arbete ska ske enligt beprövade förebyggande metoder. Forskning visar att det är svårt att nå framgångar i preventionsarbetet med många av de metoder som idag används i lokalt förebyggande arbete. Att arbeta multimodalt, dvs. att många, helst alla de aktörer i samhället som möter barn och ungdomar, agerar gemensamt har visat sig framgångsrikt. Detta gäller framförallt när det ingår tillgänglighetsbegränsande insatser i arbetet. Organisationen i SSPF-modellen i Skurups kommun är uppbyggd enligt denna arbetsmetod.

Vad arbetar SSPF med?

SSPF arbetar med brotts-, vålds- och drogförebyggande frågor, som är gemensamma för aktörerna skola, socialtjänst, polis och fritidssektorn.

Definition Våld	Definition Droger
<p>Den som drabbas av våld utsätts för ett ofrivilligt trauma.</p> <p>Våld kan vara av olika karaktär, t.ex.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Fysiskt våld</i>: sparkar och slag ev. med tillhyggen, • <i>Psykiskt våld</i>: hot och kränkande behandling, • <i>Sexuellt våld</i>: våldtäkt eller andra påtvingade sexuella handlingar, • <i>Kemiskt våld</i>: passiv rökning, osund hem- eller skolmiljö, t.ex. mögel.	<p>En drog är ett i kroppen giftigt ämne som ger en förändrad sinnesstämning och är beroendeframkallande. Denna definition innefattar således förutom narkotikaklassade preparat också dopingmedel, alkohol, tobak och snus.</p> <p>Därutöver finns ett flertal ämnen som, om de används på fel sätt, ger samma effekt som ovan nämnda droger, exempelvis lim, tändgas, hallucinogena svampar och s.k. designade droger.</p>

SSPF arbetar bland annat med: åtgärder mot skolk, tidig upptäckt vid missbruk hos ungdom, insatser mot kriminalitet, utveckling och spridning av nya metoder, föräldrastöd, generellt förebyggande insatser, samt att främja fysisk och psykisk hälsa för kommunens unga.

Arbetet utgår från de prioriteringsområden som strategigruppen satt upp och styrgruppens efterföljande åtgärdsplaner. Det ska vara baserat på kunskap om och med beaktande av aktuell forskning avseende ungas fysiska och psykiska hälsa, ANDT (Alkohol, Narkotika, Droger, Tobak), våldsförebyggande arbete och våldsbejakande extremism.

Förutsättningen för allt arbete inom SSPF är att det berör samtliga aktörer och att det finns en samstämmighet mellan aktörerna kring insatserna. Genom detta dokument skall dessa samverkansfrågor förstärkas.

SSPF arbetar främst på **den primära och sekundära nivån** i det förebyggande arbetet.

Det primärpreventiva arbetet innebär generella insatser. Det kan handla om att erbjuda:

- barn/ungdomar meningsfull fritid, barngrupper eller andra insatser av generell art,
- föräldrastöd till samtliga föräldrar med barn i en viss åldersgrupp genom bland annat föräldrautbildning eller föräldrarådgivning,
- insatser mot langning av alkohol till unga,
- arenor där unga kan möta professionella och civilsamhället.

Det sekundärpreventiva arbetet inriktar sig på riskmiljöer, riskaktiviteter och riskpersoner.

Arbetet här kan handla om att på olika sätt öka den formella och informella sociala kontrollen genom t ex:

- föräldravandring,
- insatser som splittrar destruktiva nätverk,
- samtal med föräldrar till unga med riskbeteende.

Hur arbetar man i SSPF?

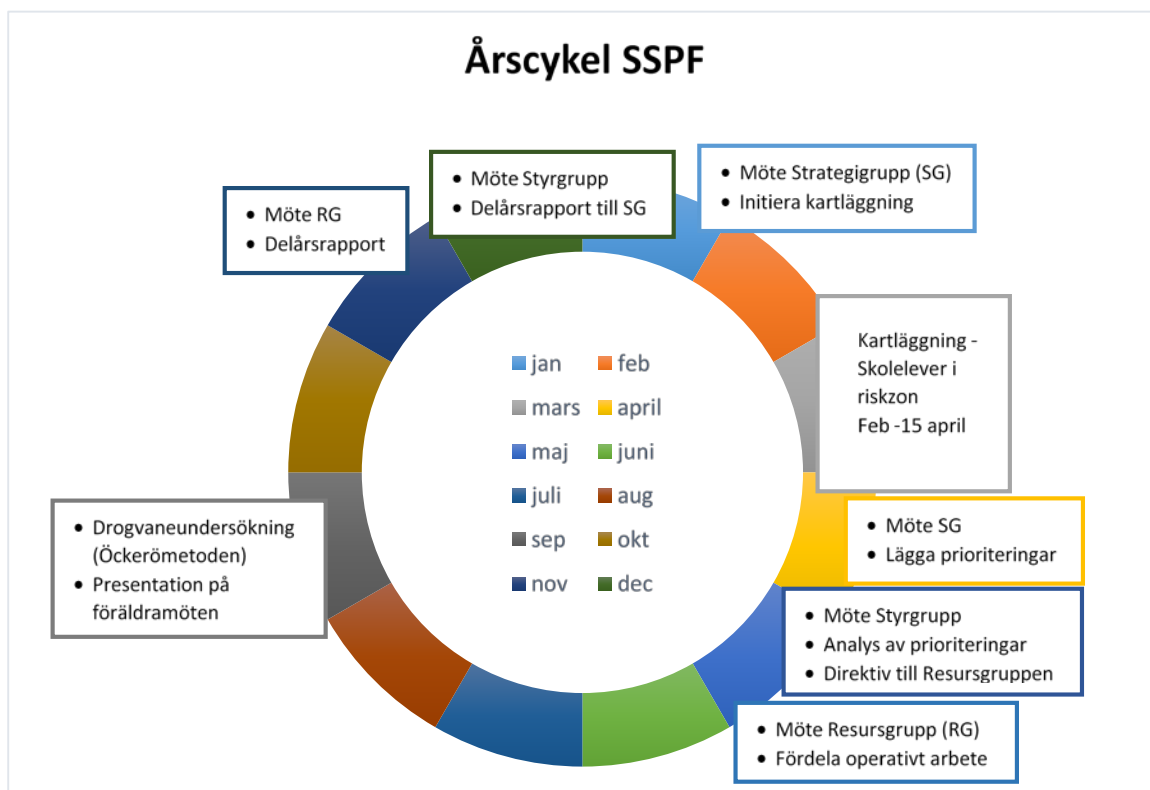
Det finns fyra ledord för att beskriva SSPF arbetet:

- Samverkan
- Mobilisering
- Samordning
- Engagemang

En bred samverkan där samtliga vuxna som på olika sätt möter kommunens unga agerar på ett organiserat vis och kan mobiliseras genom att en tydlig samordningsmodell utvecklats.

En förutsättning för att nå framgång i SSPF-arbetet är att utgå från en gemensam bild av ungdomars situation i kommunen. Bilden formas av att alla aktörer, skola, socialtjänst, polis och fritid tillför sin kunskap för att ge en så heltäckande bild som möjligt. En sammanställning görs av vilka risk- och skyddsfaktorer som finns i ungdomarnas värld. Utifrån styrgruppens analys av inkomna förslag från resursgruppen, väljer strategigruppen för SSPF ut ett antal områden som man vill prioritera. Utifrån dessa utformar styrgruppen en åtgärdsplan, där man beskriver vilka insatser som skall företas under året och ger direktiv till resursgruppen som beslutar hur uppdragen ska verkställas. Uppföljning sker regelbundet genom kommunikation mellan grupperna två gånger per år enligt årscykeln.

Varje aktör inom SSPF arbetar utifrån sitt kompetensområde – i samverkan med övriga. Även andra aktörer kan vid behov kopplas in för att bygga nätverk kring barn och unga. Det kan t.ex. handla om föreningsliv, fastighetsägare eller näringsliv.

Akuta insatser

Om en akut situation uppstår under året sammankallar drogforebyggande samordnaren omgående strategigruppen, som gör en analys av uppkommen situation, beslutar om åtgärder och delegerar dessa till utförare.

Faktainsamling och analys

Ett förebyggande arbete måste baseras på god kunskap om de ungas fysiska och psykiska hälsa och om hur konsumtionsvanor, tillgång, problem m.m. förknippade med tobak, alkohol, droger och våld är fördelade och hur utvecklingen kring detta ser ut över tid. Detta måste i sin tur sättas i relation till vilka förebyggande insatser som finns.

Som underlag för prioriteringar och åtgärdsplaner används regeringens ANDT-strategi, Barnkonventionen, Folkhälsoenkät Barn och Unga 2012, 2016 och 2020, den årliga kartläggningen av elever i riskzon, Öckerömetodens drogvaneundersökningar och regelbundna avloppsundersökningar avseende narkotika.

Uppföljning och revidering

Detta dokument ska ses som en långsiktig handlingsplan som påbörjas 2017. Uppföljning ska ske årligen, med början 2018. Revidering genomförs i samband med utgången av år 2021.

Skurup 2016-11-01

Marcus Willman
Kommundirektör

Mats Cronhag
Polischef Område Österlen

Rikard Pettersson
Förvaltningschef

Fredrik Bengtsson
Förvaltningschef

Aleksandra Rodenstam Hagström
Förvaltningschef